

Informacja dla pacjenta o proponowanej procedurze medycznej oraz oświadczenie o wyrażeniu świadomej zgody na chemioterapię
I. Nazwa proponowanej procedury medycznej (zabiegu, badania)
<u>Chemioterapia</u>
II. Rozpoznanie:
III. Wskazania, oczekiwane korzyści z wykonania proponowanej procedury będącej powodem zgłoszenia się pacjenta
<p>Nowotwory – to choroby, w których zmutowane komórki organizmu dzielą się i namnażają w niekontrolowany sposób, a nowo powstałe komórki nowotworowe nie różnicują się w typowe tkanki. Najczęściej spotykanym nowotworem układu oddechowego jest rak płuca. Należy on do tak zwanych nowotworów złośliwych, charakteryzujących się szybkim wzrostem i rozprzestrzenianiem się na cały organizm poprzez naciekanie sąsiadujących tkanek oraz tworzenie przerzutów odległych. Do tworzenia się przerzutów dochodzi najczęściej przez wędrowanie komórek nowotworowych wraz z krwią lub chłonką do innych miejsc organizmu, gdzie dają początek nowemu guzowi (przerzutowi). Uniemożliwia to efektywną terapię przez resekcję (wycięcie) guza pierwotnego z racji, iż ogniska wtórne (przerzuty) powodują rozwój choroby i pogorszenie stanu ogólnego.</p> <p>Chemioterapia ma na celu zniszczenie jak największej liczby komórek nowotworowych, a tym samym osiągnięcie maksymalnego efektu leczniczego, przedłużenie życia pacjenta i złagodzenie dolegliwości wywołanych przez chorobę nowotworową.</p>
IV. Podstawowe informacje o proponowanej procedurze
<p>Chemioterapia oznacza stosowanie cytostatyków, tj. leków niszczących komórki nowotworowe. Każdy z nich atakuje komórki nowotworowe w inny sposób. Dlatego też najczęściej podaje się kombinację kilku leków dla zwiększenia efektywności leczenia.</p> <p>Chemioterapia jest podawana na kilka sposobów:</p> <ol style="list-style-type: none">1) doustnie w postaci tabletek, kapsułek lub płynów,2) w formie zastrzyku dożylnego lub kroplówki (iniekcje). <p>Iniekcje nie są bardziej bolesne, niż tradycyjne zastrzyki czy pobranie krwi. Leki przenoszone są w krwiobiegu do wszystkich części ciała, gdzie zakłócają rozwój szybko wzrastających komórek nowotworowych. Komórki niektórych zdrowych tkanek rosną również szybko, np. cebulki włosów, nabłonka przewodu pokarmowego ,czy też szpiku, dlatego mogą ulegać uszkodzeniu pod wpływem chemioterapii.</p> <p>Schemat podawania chemioterapii jest zależny od rodzaju nowotworu. W większości przypadków po każdej sesji chemioterapeutycznej następuje okres wypoczynku. Jeden cykl leczenia trwa od 3 do 4 tygodni. Długość leczenia zależy od uzyskiwanych wyników i tolerancji leczenia. Najczęściej podaje się 4-6 cykli chemioterapii.</p> <p>Pacjent ma prawo do przerwania leczenia w dowolnym momencie. Jeżeli pacjent zażywa przewlekle leki np. wpływające na układ krzepnięcia krwi oraz jest uczulony na</p>

Imię i nazwisko pacjenta

PESEL

leki i inne substancje chemiczne powinien bezwzględnie zgłosić ten fakt lekarzowi prowadzącemu. W procedurze używany jest sprzęt jednorazowy, co zapewnia najwyższy poziom bezpieczeństwa i higieny.

V. Ewentualne inne sposoby postępowania

Przy wyborze metody leczenia rozważane są zarówno korzyści, jak i ryzyko potencjalnych objawów niepożądanych. Do najczęściej stosowanych metod leczenia nowotworów zaliczamy:

- 1) chirurgię,
- 2) radioterapię,
- 3) chemioterapię.

Czasami stosuje się kombinację metod np. chemio- i radioterapii, ewentualnie leczenie sekwencyjne np. chemioterapię, a później leczenie operacyjne lub odwrotnie. Zaproponowane postępowanie jest optymalne pod względem stosunku korzyści do potencjalnych objawów niepożądanych. W razie braku zgody chorego na optymalne leczenie – alternatywne leczenie jest mniej efektywne i/lub bardziej ryzykowne dla chorego. W niektórych sytuacjach jedyną alternatywą jest leczenie objawowe (paliatywne) – ukierunkowane jedynie na poprawę jakości życia, a nie dążące do hamowania rozwoju choroby.

VI. Potencjalne powikłania i ryzyko związane z proponowaną procedurą

Chemioterapia niekorzystnie oddziałuje na zdrowe komórki. Skutki uboczne są uzależnione od zastosowanego leku lub kombinacji leków oraz od ogólnego stanu chorego. W większości przypadków powikłania są odwracalne, ale może to być uzależnione od szybkiego rozpoznania problemu i wdrożenia odpowiedniego postępowania. Do najczęściej występujących skutków ubocznych należą:

- 1) **Wynacznienie cytostatyku** – przy podawaniu w formie wlewu kroplowego lub zastrzyku lek może przeciekać na zewnątrz żyły, powodując lokalne podrażnienie lub uszkodzenie tkanek.
- 2) **Infekcje** - większość leków stosowanych w chemioterapii obniża odporność organizmu na infekcje. Może wystąpić np. kaszel, ból gardła, duszność, dreszcze, czy gorączka. Niekiedy infekcje powodują wirusy oraz bakterie normalnie występujące na skórze czy w jelitach (które są nieszkodliwe w przypadku normalnego poziomu odporności). Ryzyko infekcji może być zmniejszone przez utrzymywanie wysokiego poziomu higieny, unikanie kontaktu z osobami „przeziębionymi” czy chorującymi na choroby zakaźne, zachowanie szczególnej ostrożności w celu unikania urazów i zranień, noszenie rękawiczek ochronnych w trakcie prac w ogrodzie, czy sprzątania.
- 3) **Nudności (mdłości) i wymioty** – są minimalizowane przez stosowane leczenie wspomagające, w razie potrzeby stosuje się dodatkowe leki przeciwwymiotne. W celu zmniejszenia ryzyka - po chemioterapii najlepiej unikać tzw. „ciężkich posiłków” (ciężkostrawnych, o dużej objętości).
- 4) **Utrata apetytu** – najczęściej utrzymuje się przez kilka dni po chemioterapii. Przeważnie z każdym dniem po chemioterapii apetyt się poprawia. W niektórych przypadkach konieczne jest leczenie farmakologiczne. Należy jednak pamiętać, że sama choroba nowotworowa jest również powodem braku apetytu.
- 5) **Utrata włosów** - niektóre leki mogą powodować osłabienie lub wypadanie włosów (na całym ciele). Włosy zaczynają wypadać ok. 10-14 dnia od momentu rozpoczęcia terapii. Ta sytuacja ma charakter czasowy. Włosy zaczynają odrastać po zakończeniu leczenia. Może być także odczuwalne

Imię i nazwisko pacjenta

PESEL

mrowienie i bolesność skóry owłosionej, a objawy złagodzić mogą proste środki przeciwbólowe, np. Paracetamol.

- 6) **Zmęczenie, osłabienie** – po niektórych rodzajach chemioterapii pojawia się uczucie zmęczenia. W takiej sytuacji należy więcej odpoczywać i poprosić o pomoc w pracach domowych. Z reguły konieczna jest czasowa rezygnacja z aktywności zawodowej. Nie należy zapominać jednak, że na organizm korzystny wpływ wywiera zarówno odpoczynek, jak i aktywność fizyczna.
- 7) **Neutropenia (obniżenie liczby białych krwinek), trombocytopenia (obniżenie liczby płytek krwi), anemia (obniżenie poziomu hemoglobiny i liczby krwinek czerwonych)** – podczas leczenia cytostatykami mogą się pojawić zaburzenia w układzie krwiotwórczym, wymagające najczęściej przesunięcia lub przerwania leczenia chemioterapią oraz wdrożenia odpowiedniego leczenia farmakologicznego. W przypadku gorączki powyżej 38°C należy bezwzględnie udać się do lekarza rodzinnego lub izby przyjęć najbliższego szpitala. Chory powinien być zbadany przez lekarza i mieć wykonaną morfologię krwi z rozmazem. Może być konieczna pilna hospitalizacja. Poza gorączką, objawami wskazującymi na zaburzenia w obrazie krwi mogą być: osłabienie, bledność skóry, krwawienia z nosa, krwioplucia, podskórne wylewy krwi.
- 8) **Ryzyko zaburzeń płodności, wad rozwojowych, zaburzeń przebiegu ciąży** – pacjentki oraz pacjenci w trakcie chemioterapii powinni bezwzględnie stosować skuteczne metody antykoncepcji.
- 9) **Biegunki** – mogą być objawem ubocznym niektórych cytostatyków, ale również występują w przebiegu innych chorób, np. infekcji jelitowych. Należy wówczas ograniczyć potrawy mleczne, tłuszcze, surowe owoce i warzywa oraz przyprawy. W razie biegunki utrzymującej się przez ponad jeden dzień należy skontaktować się z lekarzem rodzinnym. Wskazane jest wypijanie większych ilości płynów, aby wyrównać straty wody.
- 10) **Zaparcia** – w razie zaparcia można stosować łagodne środki przeczyszczające (np. Lactulosum, Xenna), a w razie braku poprawy należy skontaktować się z lekarzem rodzinnym.
- 11) **Owzrodenia w jamie ustnej** – ich ryzyko powstania może być minimalizowane przez właściwą higienę jamy ustnej (m.in. stosowanie szczoteczek do zębów z miękkim włosiem) oraz stosowanie płynów odkażających (np. Corsodyl).
- 12) **Niewydolność nerek** – stosowane cytostatyki mogą uszkadzać nerki, zwłaszcza w sytuacji odwodnienia, dlatego konieczne jest codzienne przyjmowanie minimum 2 litrów płynów – może to być np. woda mineralna, kawa, herbata, mleko, soki.
- 13) **Polineuropatia** – niektóre cytostatyki mogą zaburzać pracę układu nerwowego, objawiające się przeczulicą, mrowieniem lub drętwieniem najczęściej w zakresie dłoni, stóp i podudzi.
- 14) **Zaburzenia funkcji mózgu** – po chemioterapii mogą pojawić się trudności w koncentracji, pogorszenie pamięci, trudności w pracy umysłowej.
- 15) **Zaburzenia emocjonalne** - czasami podczas chemioterapii odczuwa się zaniepokojenie, lęk, zniechęcenie, przygnębienie, a czasami wręcz przeciwnie – nadmierną euforię. Takie wahania nastrojów powinny minąć wraz z postępującym procesem leczenia. W niektórych sytuacjach konieczna może być opieka psychologa lub leczenie farmakologiczne.

Imię i nazwisko pacjenta

PESEL

16) **Pozostałe skutki uboczne** - rzadziej spotykane objawy to: zmiany smaku, ubytek słuchu, dzwonienie i szumy w uszach, bóle kostne, bóle mięśniowe, łzawienie oczu, suchość skóry rąk i stóp.

U pacjentów z chorobami współistniejącymi, takimi jak: cukrzyca, niewydolność serca, choroba niedokrwienna serca, nadciśnienie tętnicze, niewydolność nerek, niewydolność wątroby – ryzyko objawów ubocznych związanych z chemioterapią wzrasta. Sytuacje te brane są pod uwagę podczas planowania optymalnego leczenia i mogą powodować zastosowanie innych, niż typowe - leków cytostatycznych. Należy się jednak liczyć z tym, że leki te mogą być mniej skuteczne w zakresie leczenia choroby nowotworowej. Jeżeli w trakcie leczenia chemioterapią stan chorego pogarsza się – może być konieczne przerwanie leczenia cytostatykami.

VII. Potencjalne skutki (powikłania) odległe związane z proponowaną procedurą

Większość objawów ubocznych mija w ciągu kilku dni do kilku miesięcy po zastosowanym leczeniu. Niektóre skutki uboczne mogą ujawniać się dopiero po dłuższym czasie. Potencjalne korzyści wynikające z leczenia powinny przeważać nad ryzykiem uszkodzeń serca, płuc, nerek, szpiku kostnego i innych narządów. Czasami zastosowanie cytostatyków niesie za sobą niewielkie prawdopodobieństwo rozwoju innego nowotworu.

VIII. Możliwe następstwa rezygnacji z proponowanej procedury

Podstawowym następstwem rezygnacji z leczenia jest dalszy rozwój choroby nowotworowej, mogący prowadzić nawet do śmierci.

OŚWIADCZENIA

I. Oświadczenia pacjenta

Niniejszym oświadczam, że:

- 1) zapoznałem/łam* się z treścią formularza informacji o proponowanej procedurze medycznej tj. chemioterapii oraz zostałem/łam* poinformowany/na* o proponowanym rodzaju leczenia przez
- 2) zostałem/am poinformowany/a o moim stanie zdrowia, rozpoznaniu, możliwościach i proponowanych metodach diagnostycznych i leczniczych, o dających się przewidzieć następstwach ich zastosowania lub zaniechania, spodziewanym wyniku leczenia oraz rokowaniu, a także o alternatywnych metodach leczenia, lekarz wytłumaczył mi wyczerpująco naturę mojej choroby oraz przedstawił cel zabiegu, jak i możliwe powikłania oraz ryzyko związane z zaproponowanym leczeniem;
- 3) podczas wywiadu lekarskiego i badania nie zataiłem/łam* istotnych informacji dotyczących stanu zdrowia, badań oraz przebytych chorób;
- 4) miałem/łam* możliwość zadawania pytań dotyczących proponowanego leczenia i otrzymałem/łam* na nie odpowiedź, a uzyskane informacje są dla mnie zrozumiałe.

.....
Data i podpis pacjenta

.....
Data i podpis przedstawiciela ustawowego

.....
* Niepotrzebne skreślić

.....
Imię i nazwisko pacjenta

.....
PESEL

Po wystarczającym czasie do namysłu oświadczam, że wyrażam dobrowolnie zgodę na przeprowadzenie proponowanej procedury medycznej - chemioterapii.

.....
Data i podpis pacjenta

.....
Data i podpis przedstawiciela ustawowego

Po wystarczającym czasie do namysłu oświadczam, że **nie wyrażam zgody na przeprowadzenie proponowanej procedury medycznej** i oświadczam, że zostałam poinformowany/a o możliwych negatywnych konsekwencjach takiej decyzji dla mojego zdrowia i życia.

Uzasadnienie przez pacjenta/przedstawiciela ustawowego odmowy wyrażenia zgody na przeprowadzenie proponowanej procedury medycznej:

.....
.....
.....

.....
Data i podpis pacjenta

.....
Data i podpis przedstawiciela ustawowego

II. Oświadczenia lekarza

Oświadczam, że przedstawiłem pacjentowi oraz jego/jej przedstawicielowi ustawowemu* planowany sposób leczenia zgodnie z prawdą i posiadaną wiedzą medyczną, udzieliłem informacji umożliwiających świadome wyrażenie zgody bądź świadomą odmowę na udzielanie świadczeń zdrowotnych oraz poinformowałem o możliwych zagrożeniach i powikłaniach, które mogą wystąpić w przebiegu lub wyniku proponowanej procedury medycznej.

.....
(data, podpis i pieczętka lekarza)

Podpisanie formularza przez pacjenta jest niemożliwe z powodu

.....
.....

.....
(data, podpis i pieczętka lekarza)

.....
Imię i nazwisko pacjenta

PESEL